

ENERGI-INVESTERINGER OG PTX-PRODUKTION KAN ÅBNE FOR NYE ERHVERVSMÆSSIGE POTENTIALER I UDKANTSDANMARK

I en socioøkonomisk analyserapport er CRT kommet med en række bud på, hvilke afledte erhvervsmæssige og økonomiske potentialer, der kan blive realiseret lokalt i forbindelse med store, nationale energi-investeringer, så som havmølleparke og PtX-anlæg.

Afledte erhvervsmæssige og økonomiske potentialer skal her forstås som potentialer for nye, lokale erhvervsmæssige retninger og muligheder, der kan opstå og opbygges lokalt i forbindelse med disse processer.

Følgende potentialer er undersøgt og beskrevet i analyserapporten, som anvender Bornholms udvikling som energjø som case-eksempel:

- Tilslutning og billigere el
- Biogas
- Bunkerhub
- Grøn erhvervspark
- Overskudsvarme
- Turisme

Rapporten konkluderer, at der især er gode potentialer i de tre sidstnævnte muligheder på Bornholm, nemlig en grøn erhvervspark, overskudsvarme og turisme. Rapporten anbefaler derfor at fokusere på samt undersøge netop disse potentialer i de kommende år.

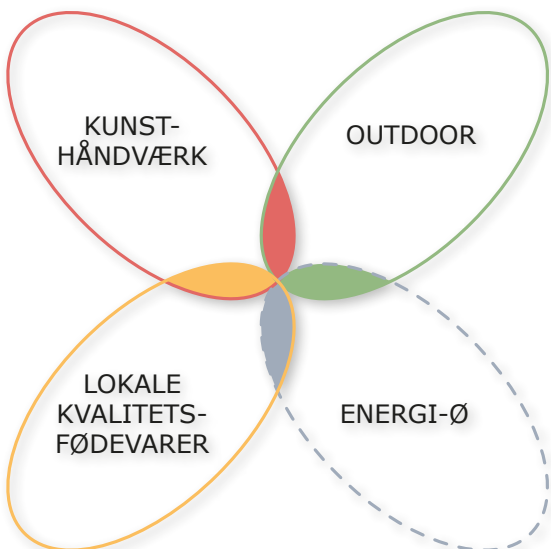
En vigtig pointe er netop at de beskrevne potentialer, og deres relevans og mulige udvikling gælder den lokale kontekst på Bornholm. Resultaterne i rapporten skal med andre ord ses ud fra den konkrete geografiske kontekst, som kan se anderledes ud i andre udkantsområder i Danmark.

VÆSENTLIGSTE POINTER

Energjø-udviklingen og et muligt PtX-anlæg giver gode muligheder for afledte erhvervsmæssige og økonomiske effekter, der kan komme Bornholms erhvervsliv og udvikling til gavn i mange år fremover.

Af de undersøgte potentialer vurderer CRT, at det på Bornholm især er etableringen af en grøn erhvervspark med fokus på energiteknologi, cirkulering af overskudsvarme og opbygning af nye turismeoplevelser, der er de største potentialer, både i et kort og langt perspektiv.

CRT vurderer at potentialerne - hvis de realiseres – kan resultere i nye arbejdspladser og øget økonomi, og dermed være med til at skabe en positiv udvikling. CRT vurderer, at lignende effekter kan ske i andre udkantsområder, som oplever samme udvikling som på Bornholm.

Fremtidige styrkepositioner på turismeområdet på Bornholm, inklusive energi-øen.

Kilde: Destination Bornholm

En ny besøgsoplevelse på Bornholm med fokus på viden om Danmarks grønne udvikling.

Foto: Peter Konoy, 1437.dk

ANBEFALINGER

1 CRT anbefaler, at kommunen snarligst undersøger potentialerne omkring især en grøn erhvervspark, overskudsvarme og turisme i relation til energiø-udviklingen, da det skønnes, at disse potentialer for nuværende er de mest attraktive og realistiske at gennemføre.

2 At indfri potentialerne kræver stort fokus på samt kontrol med både økonomi og planlægning af udviklingerne. Parallelt med ovenstående understreger CRT derfor vigtigheden i, at den lokale kommune forbereder sig på at realisere potentialerne gennem at sikre de resurser og den kapacitet, arbejdet kræver.

3 CRT vurderer, at en del af dette også er en beslutning om at sikre kompetenceudvikling, herunder relevante, lokale uddannelser, samt boliger, som begge er vigtige, lokale faktorer og forudsætninger for at kunne realisere potentialerne.

MERE OM UNDERSØGELSEN

CRT's analyse af andre afledte erhvervsmæssige og økonomiske potentialer på Bornholm i forbindelse med den kommende energiø-udvikling er en del af en socioøkonomisk analyserapport. Formålet er gennem scenarieberegninger at vise, hvad et udkantsområde som Bornholm økonomisk og beskæftigelsesmæssigt kan få ud af massive, nationale energi-investeringer.

Valget af de beskrevne potentialer er fremkommet på baggrund dels af egne perspektiver på og refleksioner omkring udviklingen på Bornholm og dels gennem dialog med nøgleaktører på og udenfor Bornholm.

En vigtig pointe med de beskrevne potentialer er dog, at mange af dem:

- først kan realiseres på længere sigt, og
- er afhængige af andre udviklingsfaktorer

Dertil kommer, at mange i høj grad er på forskellige idé- og udviklingsstadier blandt de aktører, som er engageret i Bornholms udvikling. Det er derfor begrænset, hvor dybdegående CRT på nuværende tidspunkt har kunnet gøre beskrivelserne. Beskrivelserne skal derfor primært ses som en åbning for videre diskussion af potentialerne og ikke mindst inspiration til mere dybdegående undersøgelser i årene fremover.

Ikke desto mindre vurderer CRT, at der er meget gode muligheder for, at et udkantsområde som Bornholm kan komme til at opleve en ny, økonomisk opblomstring samt en øgning i antallet indbyggere, hvis det lykkes at maksimere udbyttet af potentialerne. Endvidere vurderer CRT, at de beslutninger der bliver truffet i denne sammenhæng, kommer til at være afgørende for, hvorvidt Bornholm lykkes med at udvikle sig som et bæredygtig, resilient og robust øsamfund i fremtiden.

Dette kræver dog i høj grad, at der lokalt kommer fokus på:

- politisk vilje i og styring af udviklingen
- en klar vision for og ramme om udviklingen

Hertil kommer også øget fokus på, at Bornholm, som perifer region i Danmark, får den fornødne institutionelle kapacitet, der skal til for at løfte fremtidens mange planer og opgaver. Begge faktorer betragter vi som de største, eventuelle stopklodser for, hvad Energiø Bornholm, og andre, lignende projekter i udkantsdanmark, kan udvikle sig til.

De enkelte potentialer er beskrevet væsentlig mere udførligt i hovedrapporten, som findes på CRT's hjemmeside.

Analyserapporten indgår som en del af afrapporteringen i projektet 'Nationalt Center for Grøn Energi' (NCfGE), som er et udviklingsprojekt bevilget af Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse og aktivt i 2022-2023. 'Nationalt Center for Grøn Energi'-projektet har haft til formål:

"at skabe et miljø for innovation, test og demonstration af grøn energi og teknologi på Bornholm gennem samspil mellem lokale virksomheder og offentlige aktører, samt eksterne energiaktører, teknologileverandører, universiteter, o.a."

LINKS

Nationalt Center for Grøn Energi - Socioøkonomisk analyse (crt.dk): bit.ly/ncge-sa

Nationalt Center for Grøn Energi - Testø (crt.dk): bit.ly/ncge-toe

Energiø Bornholm: energiobornholm.dk

Forfattere til rapporten: Seniorforsker [Jesper Manniche](#), CRT og forsker [Andreas Skriver Hansen](#), CRT.

DEN EUROPÆISKE UNION
Den Europæiske Socialfond

DEN EUROPÆISKE UNION
Den Europæiske Fond
for Regionaludvikling

Finansieret som et led i EU's reaktion på COVID-19-pandemien

Vi investerer i din fremtid